

Диплом

«KEMEL USTAZ»
Республикалық ғылыми-әдістемелік журналы

Тұяқбаева Нагима Ермекбаевна

2023-2024 оқу жылындағы ерекше жетістігі ел ертеңі жасас
ұрпаққа сапалы білім, саналы тәрбие беру жолында аянбай
енбек етіп, жаңартылған білім мазмұны бойынша мақаласын
жогары деңгейде дайындалғаны үшін марапатталады.

Бас редактор: Н.Тұяқбаева

Жанабай М.Е

Тіркеу №001720

Алматы 2023 жыл

Республикалық ғылым мен білімді қолдау «Тіл, өнер & білім» орталығы

DIPLOM

I орын

Республикалық ғылым мен білімді қолдау,
«Тіл, өнер & білім» орталығының ұйымдастыруымен өткен

білім саласы қызметкерлеріне арналған.

«Шебер педагог -2019» атты II республикалық байқауына
«Ең уздік баяндама» номинациясы бойынша қатысып

үздік нәтижес көрсеткені үшін

Тұяқбаева Нағима Ермекбаевна

марапатталады

Директор:

Г.Рахимбаева

Нұр – Сұлтан, 2019

Тіркеу II № 0001

USTAZ tilegi

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

Білім саласының дамуына қомакты
үлес көсіп, Республикалық ұстаздар
сайтында көрсеткен белсенділігі үшін

Түркістан облысы, Келес ауданының Білім
бөлімінің №63 "С.Сейфуллин жалпы орта білім
беретін мектебі" коммуналдық мемлекеттік
мекемесінің тарих пәні мұғалімі

Туякбаева Нагима Ермекбаевна

маралатталады

Бас редактор: Джамбулова С. А.

Уақыты: 2019-08-08

Номері: № K895-165167

ust.kz

ALGYSHAT

Благодарственное
письмо

Қазақстанда білім беру мен тәрбие үдерісіне
инновациялық қызметті енгізу арқылы білім
сапасын арттыруға, білім алушылардың
шығармашылық әлеуетін, интеллектуалды
қабілеттін дамыту мен келер ұрпақ бойына үлкен
азаматтық жауапкершілік пен Отаншылдық
сезімін қалыптастыруға қосқан зор үлесі үшін

Тұяқбаева Нагима Ермекбаевнаға

шыныайы алғысымызды білдіреміз!

Л.Кузьменко

Тіркеу №A1865/2022

I ДӘРЕЖЕЛІ
ДИПЛОМ

№ С-0006759

www.nio.kz Республикалық Ұлттық Интернет Олимпиада сайты
тарих пәнінен үйімдастырған

қашықтық олимпиадасының жеңімпазы

Түркістан облысы, Келес ауданының Білім бөлімінің
№63 "С.Сейфуллин жалпы орта білім беретін мектебі"
коммуналдық мемлекеттік мекемесінің оқушысы

Шәкір Есенғали Абайұлы

маралатталады

Жетекшісі: Туяқбаева Нагима Ермекбаевна

Республикалық Ұлттық Интернет Олимпиада
комитетінің төрагасы

Айбек Куандықұлы

Нұр-Сұлтан қаласы

05.09.2019

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ФЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC METHODOLOGICAL JOURNAL

PEDAGOGIKALYQ ŞEBERLIK

2022 ж

МАДАҚТАМА ГРАМОТА

Заманауи білім берудің халықаралық деңгейіне құлашымызды кең жайып, алем халықтарымен білімнің шекіз мұхитында өзгелермен үзенжі қағыстырып қатар жүргірі үшін ұдайы ізденіспен, елгезектік таныттып, жаңағы атаулыны тез игеріп, ғылым мен педагогикалық тәжірибе жетістіктерін байланыспауда педагогтердің кәсіби шеберлігін дамыту, жаңашыл үрдістерді мемлекеттің жолындағы өнегелі істерге қосқан үлесі үшін

Туякбаева Нагима Ермекбаевна
марапатталады

ЖМ

Н. Кулженико

Міркеу №046 (11)/2022

«KEMEL USTAZ» Республикалық ғылыми-әдістемелік журнал
«KEMEL USTAZ» Республиканский научно-методический журнал
Казан/Октябрь № 9 (3) / 2023 жыл Алматы қаласы

<p>Бас редакторы: Жанабил Мадина Ерлановна</p> <p>Редакция мекенжайы: Алматы қаласы Әуезов ауданы 5 шағын ауданы</p> <p>Редакция телефоны: 87074906994 e-mail: kemelustaz.almaty@mail.ru</p> <p>Күділік Журнал Қазақстан Республикасы аппаратынан коммуникация министрлігі бұқаралық ақпарат куралдары саласындағы мемлекеттік бакылау комитеті № KZ17VPY00055595 куалігі берілді. Айнина 1 рет казак және орыс тілінде шығады.</p> <p>Теруге 29.09.2023 ж берілді Басута 02.10.2023 ж көз көйледі Таралымы 1000 дана</p> <p>Журнал KEMEL USTAZ баспаханасында басылды</p>	<table border="0"> <tr> <td><i>Абильтаева Г.И. Verbs and prepositions.....</i></td> <td align="right">2</td> </tr> <tr> <td><i>Дарисева М.С. Describing places.....</i></td> <td align="right">6</td> </tr> <tr> <td><i>Айтжанқызы Ж. Entertainment and media.....</i></td> <td align="right">9</td> </tr> <tr> <td><i>Кустанова А.Е. International organization .word formation. Preposition.....</i></td> <td align="right">14</td> </tr> <tr> <td><i>Айтжанова Ш.К. Language focus. Present continuous.....</i></td> <td align="right">17</td> </tr> <tr> <td><i>Каббешева Р.У.Healthy habits.....</i></td> <td align="right">20</td> </tr> <tr> <td><i>Кашева А.К.Use of English.....</i></td> <td align="right">22</td> </tr> <tr> <td><i>Теребекқызы А.Өзге тілдің барін біл, ез тілінді құрметте!</i></td> <td align="right">24</td> </tr> <tr> <td><i>Дидарова А. Т. Comparison of adjectives.....</i></td> <td align="right">28</td> </tr> <tr> <td><i>Капизова П.Е.Holiday activities.....</i></td> <td align="right">30</td> </tr> <tr> <td><i>Бақтығалиева А.М.Children games 2.....</i></td> <td align="right">33</td> </tr> <tr> <td><i>Абдуллаев Д.Е.Оқушылардың дене шынықтыру және спортқа ынталандырудың ерекшеліктері.....</i></td> <td align="right">38</td> </tr> <tr> <td><i>Еркебаева Л.К.Білім беру жүйесіндегі заманауи ғылым мен инновацияны дамыту: үрдістер мен перспективалар.....</i></td> <td align="right">39</td> </tr> <tr> <td><i>Темірбекқызы М Оқушылардың зерттеу қабілеттерін дамыту негізінде ыбырай Алтынсариннұң еңбектерін қолдану.....</i></td> <td align="right">41</td> </tr> <tr> <td><i>Жұмагұл Ә.М.Бастауыш сынның оқушыларының қаржылық сауаттылық даітындау.....</i></td> <td align="right">43</td> </tr> <tr> <td><i>Тұяқбаева Н.Е. Тарих пәнінде түрлі әдіс-тәсілдерді қолдану арқылы білім берудің саласын жеткілдіру.....</i></td> <td align="right">44</td> </tr> <tr> <td><i>Амангазина А.А.Қарастыру мәселелерінің жаңынан піченье азірлеудегі ерекшеліктері.....</i></td> <td align="right">46</td> </tr> <tr> <td><i>Ислімова А.Т.Жаңартылған бағдарлама бойынша әдіс-тәсілдерді тарих сабагында қолдану.....</i></td> <td align="right">48</td> </tr> </table>	<i>Абильтаева Г.И. Verbs and prepositions.....</i>	2	<i>Дарисева М.С. Describing places.....</i>	6	<i>Айтжанқызы Ж. Entertainment and media.....</i>	9	<i>Кустанова А.Е. International organization .word formation. Preposition.....</i>	14	<i>Айтжанова Ш.К. Language focus. Present continuous.....</i>	17	<i>Каббешева Р.У.Healthy habits.....</i>	20	<i>Кашева А.К.Use of English.....</i>	22	<i>Теребекқызы А.Өзге тілдің барін біл, ез тілінді құрметте!</i>	24	<i>Дидарова А. Т. Comparison of adjectives.....</i>	28	<i>Капизова П.Е.Holiday activities.....</i>	30	<i>Бақтығалиева А.М.Children games 2.....</i>	33	<i>Абдуллаев Д.Е.Оқушылардың дене шынықтыру және спортқа ынталандырудың ерекшеліктері.....</i>	38	<i>Еркебаева Л.К.Білім беру жүйесіндегі заманауи ғылым мен инновацияны дамыту: үрдістер мен перспективалар.....</i>	39	<i>Темірбекқызы М Оқушылардың зерттеу қабілеттерін дамыту негізінде ыбырай Алтынсариннұң еңбектерін қолдану.....</i>	41	<i>Жұмагұл Ә.М.Бастауыш сынның оқушыларының қаржылық сауаттылық даітындау.....</i>	43	<i>Тұяқбаева Н.Е. Тарих пәнінде түрлі әдіс-тәсілдерді қолдану арқылы білім берудің саласын жеткілдіру.....</i>	44	<i>Амангазина А.А.Қарастыру мәселелерінің жаңынан піченье азірлеудегі ерекшеліктері.....</i>	46	<i>Ислімова А.Т.Жаңартылған бағдарлама бойынша әдіс-тәсілдерді тарих сабагында қолдану.....</i>	48
<i>Абильтаева Г.И. Verbs and prepositions.....</i>	2																																				
<i>Дарисева М.С. Describing places.....</i>	6																																				
<i>Айтжанқызы Ж. Entertainment and media.....</i>	9																																				
<i>Кустанова А.Е. International organization .word formation. Preposition.....</i>	14																																				
<i>Айтжанова Ш.К. Language focus. Present continuous.....</i>	17																																				
<i>Каббешева Р.У.Healthy habits.....</i>	20																																				
<i>Кашева А.К.Use of English.....</i>	22																																				
<i>Теребекқызы А.Өзге тілдің барін біл, ез тілінді құрметте!</i>	24																																				
<i>Дидарова А. Т. Comparison of adjectives.....</i>	28																																				
<i>Капизова П.Е.Holiday activities.....</i>	30																																				
<i>Бақтығалиева А.М.Children games 2.....</i>	33																																				
<i>Абдуллаев Д.Е.Оқушылардың дене шынықтыру және спортқа ынталандырудың ерекшеліктері.....</i>	38																																				
<i>Еркебаева Л.К.Білім беру жүйесіндегі заманауи ғылым мен инновацияны дамыту: үрдістер мен перспективалар.....</i>	39																																				
<i>Темірбекқызы М Оқушылардың зерттеу қабілеттерін дамыту негізінде ыбырай Алтынсариннұң еңбектерін қолдану.....</i>	41																																				
<i>Жұмагұл Ә.М.Бастауыш сынның оқушыларының қаржылық сауаттылық даітындау.....</i>	43																																				
<i>Тұяқбаева Н.Е. Тарих пәнінде түрлі әдіс-тәсілдерді қолдану арқылы білім берудің саласын жеткілдіру.....</i>	44																																				
<i>Амангазина А.А.Қарастыру мәселелерінің жаңынан піченье азірлеудегі ерекшеліктері.....</i>	46																																				
<i>Ислімова А.Т.Жаңартылған бағдарлама бойынша әдіс-тәсілдерді тарих сабагында қолдану.....</i>	48																																				

Шарты: Мұғалім сорелерге күны артүрлі онімді(затты) орналастырады. Ал, окушыларға монеталар мен қағаз ақшаларды үlestіреді. Окушылар өз бюджетін ескере отырып онім сатып алады. Бұл дидактикалық ойны окушылардың акша туралы түсінігін кенейтіп, бюджетін баскаруына көмектеседі.

Сондай-ак, өзге де пәндермен кіркітіме сабак ретінде жүргізу тиімді болмак. Ескертін жайт тақырыптың ортақ болуын қадағалау керек. Бастауыш мектепте оку бағдарламасына сай 3.1.14 өз шығыстарын онтайланыту жолдарын ұсыну оку максаты бойынша 3-сыныптың «Дүниетану» оқулығында «Отбасы шығыстары калай жоспарланады?» деген тақырып берілген. Осы сабактың барысында окушылар отбасындағы табыстардың кайдан күралатынын әрі отбасынын түрлі қажеттіліктеріне жұмысалатын шығыстарды бақылаш үйренеді. Ал, математика пәнімен байланыстырылған кезде тауар мен акша, тауар ондайру мен қызмет корсету, шығынды азайту немесе кірісті көбейту, т.б. сұрақтарды қарастыратын математикалық есептерді экономикалық мазмұндағы есептер деп қарастыруға болады.

Баланың бойына каржылық сауаттылықты калыптастыру барысында мұғалім мен ата-ананың бірлесе енбек етуі манызды болып табылады. Себебі, баланың бойындағы каржылық мінез-құлық ерсектер шеберлікпен корсеткен әрекеттер арқылы калыптасады. Каржылай сауатты бала акшаның күнни түсінеді және каржылай қажеттілігін жоспарлауга ерте жастан бейімделеді.

Корыта келгендегі халықтың каржылық сауаттылық деңгейін арттыру-ел дамуындағы манызды пункт. Кішкентай азаматтардың осы саладан хабардар болуы біз үшін жетістік. Себебі, балалар - еліміздің болашагы, Отанымыздың қабыргасына негіз болып қаланатын кірпіші.

ТАРИХ ПӘНІНДЕ ТҮРЛІ ӘДІС-ТӘСІЛДЕРДІ ҚОЛДАNU АРҚЫЛЫ БІЛІМ БЕРУДІҢ САПАСЫН ЖЕТИЛДІРУ

*Түркістан облысы, Келес ауданы
№63 С.Сейфуллин жалпы орта мектебі
Тарих пәні мұғалімі
Тұяқбаева Назима Ермекбаевна*

Жас үрпакты тәрбиелеу мен білім беруде мұғалімдер қауымына ерекше жауапкершілік пен міндет жүктеліп отыр. Соның бірі патриоттық тәрбие беру мен дүниетаным калыптастыруды тарихшы мұғалімдердің орны ерекше. Тарих – мектептегі оку пәні ретінде жалпы негізгі білім беретін барлық гуманитарлық және қоғамтанушылық курстардың негізін қурайды.

Тарих ұлттық өзіндік сана-сезімді және адамгершіліктикалық нормаларды калыптастыра отырып, оқытудың дүниетанымдық негізін калыптастырады. Тарихтың басқа пәндермен өзара байланысы талдау, жинақтау сияқты ортақ логикалық тәнім адістерін колдануға мүмкіндік береді.

Мысалы, гуманитарлық циклдары пәндермен байланысы, картамен, математикада жұмыс істеу, оқигалар мен құбылыстардың ерекшеліктерін айқындау сияқты ортақ әдіс-тәсілдері негізінде іске асады. Тарихи білім берудің басты максаты мен міндеттері мынадай:

- окушылардың адамзат қоғамының ежелгі заманынаң бүтінгі күнге дейінгі даму тарихынан жүйелі білім негіздерін калыптастыру;

- бұқіл адамзат жасаған құндылықтарды, мәдени тарихи тәжірибелін негізін оқытып, менгерту;

- окушылардын дүниеге ғылыми көзкарасын қалыптастыру, оларға адамзат жинаған алеуметтік рухани, адамгершілік тәжірибесін менгерту;
- окушыларды ез халқы мен басқа халықтардың мәдениеті мен тарихын, бүкіл адамзаттың мәдени мұрасын сактауга тәрбиелеу;
- окушылардың бойында Казакстандық патриотизм мен азаматтық сезімді қалыптастыру,
- эстетикалық, экономикалық тәрбие беру, діннің тарихтагы қызметтің дүрыс түсіне белуге тәрбиелеу.

Осы міндеттер мен максаттарды орындау үшін қазіргі педагогиканың жаңалықтарын, окуадистемелік тәсілдің тиімді жолдарын тандау, үздікей ізденіс пен білім сапасын жаксарту қажет. Тарихқа деген қызығушылығын арттыру үшін сапалы білім берудің тиімді жолдарын тандау, тарихи және мәдени мұралармен таныстыру, косымша элементтерді пайдалану мен тарихи деректерді оқып үйренуге дағдылаудыру, бағында, рефераттар, хабарлама жасату, ез бетінше оқып білім алғы шығармашылықпен айналысұнына жағдай жасау сиякты жана педагогикалық технологиялар мен инновациялық бағыттарды, адистер мен тәсілдерді енгізу және т.б. Осыған орай, біз яғни мұғалімдер қауымы орыстын ұлы педагогі К.Ушинскийдің «Мұғалім өзінің білімін үздіксіз көтеріп отыргандаған мұғалім, окуду ізденуді тоқтатысымен онын мұғалімдігі де жойылады» деген сөзін есепten шығармауымыз қажет. Бүгінгі танда сабак откізуден түрлері кебекоде. Түрлі адіс-тәсілдерді пайдалана отырып, сапалы білім, сапалы тәрбие беруде сабактың тиімді түрлерін колданып келемін. Мектептегі сабак беру кезіндегі оқыту жұмыссыма өзгерістер енгізу арқылы, өзімнің және окушыларымның бойынан өзгерістер байқадым. Сабагыма енгізген егерісінің бірі – психологиялық ахуалды реттеуге ариалған тренингтер.

Тренинг – окуши назарын сабакка аударып, қызығушылығын арттыруға тиімді тәсіл. Топтық жұмысты бұрындары сабактарымда сирек колданатынын. Ал қазір, топтық жұмысты көнінен колданып келемін. Окушыларымның «бүгін топқа калай болесің», «топпен жұмыс жасайыкшы» деген сауалдары мен етініштерінен оларға топтық жұмыс ұнайтынын түсіндім. Топтық жұмыс окушыларға бірін-бірі оқытуға, үйретуге себебін тигізді, ез жұмыссына деген сенимін арттыра тусты. Сыни тұргыдан ойлау адісін ер сабакта пайдалануға болады. Сабактарымда тарихи фактлерді білүмен катар, окушынын оған деген көзкарасын сұраймын. Окушынын ез бетінше ойын еркін жеткізуге, талдауга, салыстыруға дағдылаудыру – білім сапасын көтеруте итермелейтін амалдың бір түрі. Сонымен коса, сабагыма енгізілген ерекшеліктің бір түрі – рефлексия кезеңі. Бұл адістің тиімділігі – ер окуши сабактағы іс-арекетіне талдау жасап, өзін-өзі реттеуге мүмкіндігі болады. Осы мақсатта окушылардың танымдық қызығушылығын, белсенділігін арттыру үшін ез сабагыма пайдаланып жүрген адістасілдерден мысалдар көлтіріп кетуді жөн көрдім. 5-6 сыныптарда ойын сабактары, 8-11 сыныптарда сын тұргысынан дамыту, ұжымдық оқыту, пікірталас, семинар, сыннак, жарыс, өзіндік жұмыс, мәнерлеп оқыту т.б. тәсілдерді колданамын. Суреттіллюстрациялар бойынша әнгіме құрастыру, тірек сигналдар, тірек-сызбалар, кластерлер, хронологиялық таблицалар құрастыру, тірек-конспектілер, Вenn диаграммасы арқылы жұмыс істеу адістері де колданылады. Тарзы бір ерекшелік, күнделікті сабакпен салыстырғанда қайталау сабактарында окушылардың ез беттерінше ойланып жұмыс істеуіне елауір мүмкіндік туды. Тарихи оқигалар мен құбыльыстарды ез бетінше талдайды, салыстырады, корытынды жасайды, баға береді. Міне, осы тарзда адіс-тәсілдерді білім сапасын арттыру максатында түрлөндіре отырып колданамын. Бұл жұмыстар окушылармен тығыз байланыста болуга, окуши бойындағы табиги мүмкіндіктерді ашуға, окушынын танымдық іс-арекеттерін қалыптастыруға, окуши тарарапынан белсенділік танытып, дербестік корсетуіне, өзіне деген сенимділігін қалыптастыруға комектеседі. Окушылардын алған білімдерін көздейтіп, логикалық ойлау жүйесін дамытып, тиянақты білім алуына жол ашады. Сабакта окушынын жеткен жетістігін баса корсетіп, онын пәнге деген қызығушылығын арттырып отырамын. Окушыларды ез бетімен ізденіп жұмыс істеуге баули отырып, шығармашылық қабілеттерін шындаімьын. Бірак шамадан тыс тапсырмалар беруден сактану керек, ен басты оқигалар мен фактілердіға білуі керектігін ескеріп, нақты тапсырмалар берген жөн. Сондай-ақ, күнделікті сабакта окушылардың білімін бағалауга да тигізер көмегі көл.